

DOMOVINA

Izšla dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvedejo podlisti vrednosti, in sicer frankom. — Rekupel se ne vrača. — Za izdane se plačuje 1 kruno temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje izdatke in za mnogokratno izdajanje primeren popust. — Naročniki za celo leto 5 krun, za pol leta 4 krun, za četrt leta 2 krun; leta naj se pošlje: Upravištev „Domovina“ v Celju.

Govor poslanca dr. Ploja v državnem zboru.

Programatične izjave vladine v seji dne 16. oktobra 1902, dajejo tudi nam jugoslovanskim poslancem povod, da izrazimo svoje mnenje o namerah in načrtih glede daljnih smotrov vladne politike, kakršne vidimo v tej politiki.

Čast mi je govoriti v imenu jugoslovanskih poslancev ter izjaviti, da mi ostanemo zvesti politiki proste roke, da ne bomo sodili v na prejšnji vladni po njenih besedah — teh smo že slišali dovolj — ampak edino le po njenih dejanjih. Povdarjati pa moram, da vsa dejanja sedanje vlade ne obsegajo niti skromnih nagibov za uresničanje tistega načela, ki so ga i vlada i obojele nove tolikanj hvalisale, da ostane vlada nasproti vsem avstrijskim narodom enako pravična.

Če ravno nimamo iz tega razloga nikakega zaupanja do vlade, hočemo jo vendar podpirati v tem prizadevanju, da ustvari v zbornici razmerje, ki bo omogočilo in zagotovilo nadaljnjo parlamentarno delovanje, in ki ne posobi zbornico, da bo izvrševala tiste velike gospodarske in politične naloge, ki se ji bodo kmalu stavile.

Toda mi smo mnenja, da se ta prizadevanja ne bodo niti pospeševala niti uresničila po načelih vlade, kakor jih je vlada pokazala v zadnji izjavi. Opravičeno se nam je bač, da se tudi zdej gre le za trenutni politični pripomoček v vadregi, s pomočjo katerega namerava vlada ublažiti notranji politični in parlamentarni krizi, namesto da bi pokazala na dejstveno moč ne pristranosti in pravičnosti, katere bi ji edino v današnjih resnih časih jamčilo za končni uspeh.

Dalje smo prepričani, da bi se jezikovno vprašanje, ki nam dela toliko sporov, ne rešilo pravično in bi se niti ne pospeševalo niti ures-

ničilo po vladinih načrtih, — kakor prihajajo do stvarnega izraza v osnovnih načelih za rešitev jezikovnega vprašanja na Češkem in Moravskem — in da bi nas morebitna uravnava tudi ne rešila z/a na katerem že trpimo leta in leta. Prejasma nam kaže to uravnava jezikovnega vprašanja, ki je namenjena v temeljnih načelih le za Češko in Moravsko, kjer je ogroženje brat skega naroda radi jezikovnih krivic dospelo do vrhunca, in je za valed tega obstoj parlamenta v nevarnosti. Stvarna vsebina teh temeljnih načel kaže, da se tudi sedanja vlada ne more ogniti tistega, kar v svojih zadnjih posledicah brani več ali manj skrito pospeševanje nemških prizadevanj za nadvlado nemškega naroda in nemškega jezika v naši domovini.

Ta sistem ne nasprotuje le zgodovinskemu nastanku Avstrije, ne nasprotuje le dejstvu, da Slovani tvorijo pretežno večino prebivalstva v Avstriji, temveč nasprotuje tudi ustavno za jamčeni enakopravnosti in enakovrednosti ter nesporni pravici vseh narodov Avstrije, do varovanja njihovega jezika v uradih, šolah in v javnem življenju; ta sistem je vzrok tistem ogroženju in tistem boju, ki ga bijejo slovanski narodi, na čelu jim češki narod za dosega svojih političnih pravic, za svoje gospodarske in kulturne napredke, kateri boj je ravno zdaj dosegel tako stopinjo, da — kakor sem že omenil, prihaja obstoj parlamenta v nevarnost. (Posl. Glöckner: Finančna bremena se morajo tudi upoštevati) Gotovo, o tem se spregovorimo o primeren čas.

Ne oziraje se na stvarno vsebino teh temeljnih načel, mora nas Jugoslovane osupniti, da je zakonita in načelna uravnava jezikovnega vprašanja namenjena le za Češko in Moravsko, in da se ta nujno potrebna uravnava ne razteza tudi na Slesijo in na slovanske dežele na jugu države, kjer itak že skromne jezikovne pravice

ako smem reči ta izraz iz vladine izjave, sone naredbe tudi le na minljivem papirju.

Nočem utemeljevati svojega načelenja, da se vlada s tako dvomljivostjo izraza o vrednosti svojih naredeb. —

Na to pa se hočem vendar obkriteje ozirati, da mora vlada, ki izpostavlja svoje lastne naredbe tako kritični oceni, na drugi strani pa je navdušena za takovano „lesemno ploščo na koca“, vendar imeti dovolj poguma, da pri vsaki pritiki, ki se ji nudi, dela na to, da se natančno izpolnjujejo zakoni, ki so ugodni slovenskim narodom, kakor § 19 drž. cen. zakonov, kakor tudi določbe kaz pravdnega reda glede uporabe drž. občevalnih jezikov kakor tudi § 13 sodnega reda, ki ima še dandanes popolno veljavo in kakor tudi določbo cesarskega patenta od leta 1854.

(Dolje politični)

Za parlamentarno večino.

Vlada se gotovo ni nikoli tako bržda obalovala, da je s svojo brezobzirnostjo in pristranostjo razbila parlamentarno večino, kakor ravno v sedanjih obupnih političnih časih. Ako bi se imela vlada za seboj prejšnje zanesljive desnice, ne delala bi ji take skrbni napetosti s Ogrsko, zvišanje stalnega vojskega ml.

Zato pa se trudi Kärker sedaj čisto s vsami mogočimi poskusi, zavarovati si tako novo parlamentarno naslonbo. Ker pa to dolgo ni mnilo na obsovitve nekdanje desnice, šče si drugod pomoči. Zadeje dni se je razmislila vst, da hoče v ta namen vlada odločiti takovano polješko češko nemško kraljevo. Voditeljem teh treh velikih narodnih strank bi se potlele ministrske službe ter bi jih na ta način odtegnili od njihovega političnega delovanja. Seveda bi se tudi stranke teh voditeljev primorale, da bi se odrekli državnim potrebam na ljubo svojim narodnim potrebam.

LISTEK.

Rejihan.

Poslovenil J. P.
(Celja.)

Pisalo se je približno deček čolnarju. Moj pogled se je vjel z otrošnim pogledom dečkovih velikih, črnih oči.

„Kupiti dečka, nočem,“ sem dejal. „A ker vidim, da si ubog, te hočem obdarovati, ako mi ga prepuščiš.“

„Koliko mi da?“

Pokazal sem mu nekoliko stator.

Kar klastil je po njih.

„Daj mi denar in vzemi dečka. Naj bi se s njim naselila sreča v tvojo hišo!“

Obrnil se je proti otroku.

„Rejihan, ti odideš z gospodom! On je sedaj tvoj gospod! Naj ti boče dišero pri njem!“

Otrok se je spiknil s povešeno glavo mimo strice in šel s menom na sbo. Tu sem izročil svojemu slugi in mi naročil, naj gre s njim v bazar in naj mu nakupi potrebne črte, da boče mogel s menoj v Bagdad.

In upostajeal sem se dalje.

Dan je bil lep in gorak. Zaraditaga sem isočal tudi dalje, nego sem isprva nameraval. Ko sem se vrnil, sem opazil Osmana pri Rejihanu. Nagovarjal ga je in mu tudi prigovarjal dobrohotno k našemu. Toda otrok ga ni poslušal, ali ga pa poslušati ni hotel. Z rokama si je zakril obraz ter ponavljaj vnoemer:

„Domov... domov!“

Poskušal sem potolahtiti otroka še sam. Do segal sem še manj nego Osman.

„Domov“... je ihtel Rejihan, „domov“...

In to je bilo vse. Drugega nisem mogel le vedeti od njega ničesar.

Bi sem neroljen. Ne radi dečka, temveč radi bede, v katero naj bi ga poslal iznova. Toda on ni hotel ostati pri meni. Kaj sem hotel storiti?

Rekel sem Osmamu, da naj pošlje otroka nazaj k njegovemu stricu in reče istemu, da sem naročil, naj da od denarja, ki ga je dobil za otroka, vsaj nekaj Rejihanu, ker mu je itak on pomagal do njega. No, pa razumel se nemočestiti, da sem vedel že v naprej, da boče ostalo moje naročilo glas vpijočega v poskvari. Hlodi sem neroljen po sbo.

Čen smo smo je prišel Osman s otrokom nazaj. Povedal mi je, da o stricu ni več duha

na sinu. Čolnarji so mu pač povedali, da se je odpeljal takoj po našem odhodu po velenku navdol. A kam? Tega pa mi ni vedel povedati nihče.

Rejihan si ved jokal. Pismo je poslal Osmanovo pripovedovanje. Ko je ta končil, je stopil boče k meni, mi poljubil roko ter dejal:

„Jokal se bom več! Obrti me pri sbo!“

In pogolba je bila sklenjena.

Čez dva dni sem bil s Rejihanom in s služabniki na krovu angleškega parnika, kateri nas je pripeljal čez šest dni v Bagdad. Tu sem oddal otroka v skrb služabnika Tusi, katere zvestoba in odanost mi je bila še od poprej znana. Ona ga je sprejela jako ljubosilno. Že v nekoliko dneh sem tudi opazil, kako je Rejihan letal in se igral v dragih otroci. To me je sboče veselilo. K meni je prihajal vedno splošjevo in zaspen. Vedel je, da sem mu storil dišero in da mu bomo tudi v budno naštoje. Hvalastost svoje mi je izkazoval s otroško naklonenostjo, katere se je mojemu srcu, ki je topleti še vedno valed velike izgube, prilagala kakor blodišim balzam. V kratkem času se mi je omilil in prikupil tako, da sem ga ljubil kakor sina.

Ker sem ostal v Bagdadu dalje, nego sem nameraval, pa tudi zaradi bolnosti nisem mogel

Ako bi imela vlada pri tem opraviti samo z nemškimi in poljskimi voditelji, ne bilo bi ji najbrže pretežko, si svojo nakano izpolniti. Po sebi pri poljskih voditeljih bi ne bilo to prvič, da so se prodali vladi. Drugače pa je z značajnimi in resnično ročoljubnimi češkimi voditelji. Ti ne bodo nikdar zobali iz vladnih jaski, dokler se popolnoma ne uredi jezikovno vprašanje.

Tekmovanje za ministrskimi sedeži je sicer popolnoma umevno pri močnejših celokupnih narodih, a ravno tako gotovo je tudi da so Čehi in Poljaki od svojih ministrov več pričakovali, kakor pa v resnici dosegi. Narodni blaginji in enakopravnosti pa niso kaj prida pripomogli niti posamezni slovaški ministri s slovaško desnico vred. Koristi je imela edino le vlada, ki je bila nemotena od leve in desne. Zahtevati je imela pravico od vseh strani razne obzirnosti, sama pa jih ni prav nič izkazovala Slovanom. Desnico je smatrala za nekako služkinjo, ki je že dovolj plačana s tem, da smejo njeni pristaši sedeti med ministri.

Taka lakajska služba je najmanj prijala svobodoljubnim Čehom. Zato so se oprostili vseh vezij, ki so jih vezale na vlado ter nastopili pot brezobzirne opozicije. Sicer še dosedaj res niso vidni sadovi te njihove samostalne politike, a Čehi so uverjeni, da jim zmaga ne more izostati. Saj je tudi že to precejšnja njihova zmaga, da so spravili vlado v splošno zadrego ter da se silno boji njihovega političnega orožja. In češki volilci popolnoma odobrujejo tako taktiko svojih poslancev, da bi rad Körber zanesel nasprotno v svet.

Ni tedaj nikakega vzroka, da bi češki poslanci pomolili roke v vladne sponse, dokler še s njimi tako lahko in uspešno sučejo orožje. Tudi se Čehi kakor Poljaki zavedajo, da jim nastopstvo v ministratvu že itak gre po njih moči in važnosti. Take pravice pa bi se smeli in morali tudi Jugoslavlani zavedati.

Kakor Čehi, tako se tudi Jugoslavlani ne bodo nikdar zaradi enega ministrskega sedeža prodali vladi, naj se potem snuje kakšnakoli koalicija. Mi ne zahtevamo hipnih protekcij od vlade, temuč stalno ureditev politične enakopravnosti. Ako bi se bila vlada na te želje Jugoslovanov in Čehov takrat ozirala, ko je imela država zvesto in dinastično prelinjeno slovaško desnico, ne bilo bi ji treba sedaj v najhujši stiski iskati zaslombe pri Slovanih.

Pozabljeni koti naše domovine.

Za znatne prispevke, ki jih prinašajo davko plačevalci v državno in deželno blagajno, imajo isti pravico zahtevati od države in dežele prispevke za javne in občekorisne naprave. Znano pa je, da se nas Slovencev na Štajarskem deželna vlada prav po maščebino spominja, a država stoji na stališču, da se le potem dovoli

kak prispevek, ako ga je že poprej dala v isti namen devolila.

Nedavno je finančni minister predložil državnemu zboru svoj proračun za leto 1904. Tu so lepi milijoni zabeleženi v razne podpore deželam. Spodnjaštajarska pa je zopet dokaj revno odpravljena. Tu je 130.000 K za odkup pašopja okrog sodišča v Celju. Zadovoljno je lahko mesto, da je dobilo tako kavalirskega kupca brez mešetarja. Potem je določenih kot prvi obrok po 10.000 K za zgradbo gimnazijskih pašopij, in sicer za nemško višjo gimnazijo v Celju in za samostojne nemško-slovaške gimnazijske razrede pri Celju. Tukaj namreč je vlada na pritisk Nemcev očitno nastavila paat, v katero pa Slovenci ne pojdemo. Sicer pa bo o tem v pravnem času še govora.

Končno je še nekaj tisočakov za regulacijo Savinje pri Celju ter za Dravo. Za regulacijo Sotle, za katero se je že toliko moledovalo, zopet ni nič določenega. In vendar so ob tej reki od izvira do izliva rodovitne, da si ozke ravnine, ki pa ne morejo preživljati prebivalstva, ker pridele redno odnaša voda.

Na Štajarskem lahko opazujemo, da bolj ko smo oddaljeni od nemške jezikovne meje, manj se država in dežela brigata za nas. Ves svet niže Ptuja in Celja je brez železničnih in sploh dostojnih prometnih zvez, in če bi ne skrbeli okrajni zastopi po svojih močeh za nas, bili bi od sveta ločeni, kakor v kakšni turški provinci. Ako bi ne imela dežela tu doli svojega bogatega vira v kopališču Slatina, ne videlo bi prebivalstvo nikdar železnice.

Z ozirom na veliko razsežnost ptujakega okrajnega glavarstva se je opetovano zahtevalo, naj bi se ustanovilo v Rogatcu ali na Slatini okrajno glavarstvo. Konjice so dobile svojo ekspozituro, ki se sedaj spremeni v okrajno glavarstvo, Rogatec-Slatina pa ne dobita niti ekspoziture, ter mora prebivalstvo iz teh občin hoditi po 10 ur k uradovanju v Ptuj. Skoraj edini vir teh krajev, vinogradništvo, je popolnoma uničeno, in da si je v državni proračun postavljenih 400 tisoč kron za podporo in brezobrestno posojilo opustošenim vinogradnikom, ter bo tudi dežela odmerila primeren znesek, bo se smel srečnega čutiti poedini v vsaki občini, ki bo dobil kaj državne dobrote. Ako nima v nemškutarskih mogotih zagovornika, ga bodo gotovo zopet po polnoma prezrli.

In vendar imajo omenjene pokrajine dovolj predpogojev za blagostan. Zemlja je bogata posebno premoga, kakor n. pr. v okolici Sv. Roka ob Sotli, kjer je obstala mnogo let steklarna, a se je morala opustiti zaradi prevelikih stroškov dovažanja na kolodvor. Pozneje se je ustanovila tovarna za zaskroženo pohištvo, posebno lepe stole, ki pa tudi jedva životari. Istotako se je morala opustiti steklarna v Žusemu. No, sedaj sploh ni prave industrije v celim okraju, da bi prebivalstvo pridno ter bi rado imelo zaslužek

za malo plačo. Na ta pozabljeni in do skrajnosti obubošani kotiček bodo morali naši poslanci pač opetovano opozorjati državo in deželo pri podeževanju podpor.

Ako bi bila dežela pravična, ozirala bi se na te kraje tembolj, ker ji nese Slatina vsako leto visoke tisočake dobička ter se mora strmovati, da vidijo tuji okoli razpisnega kopališča pravo beraštvo.

Raznopolnošenega vinogradništva, pomanjkanja prometnih sredstev ter vsake industrije, pa je zelo huda nadloga za pokrajino med Ptujem in Hrečicami prečesto zaprtje deželne meje glede uvoza in izvoza živine. V časih ko bi dobil posestnik edino kak krajcar za živino, se leta ne sme postavljati na sejme, ker je v kakem hrvatskem ali ogrskem okraju kužna bolezen. To velja posebno glede avinjereja. Veterinarske razmere med obema državnima polovicama si nikjer tako ne žele izpremeniti kakor v imenovanih pokrajinah na Spod. Štajarskem.

Želeli bi, da bi enkrat deželna in državna enketa prebodila preko Haloz tudi ta prostrani, povsem pozabljeni kos naše domovine.

Celjske in štajarske novice.

(Redni letni občni zbor „Narodne čitalnice v Celju“) se vrši dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih „Narodnega doma“ v Celju. Dnevni red v zmielu društvenih pravil. Odbor.

(Umrl je) dne 11. t. m. g. Anton Kupljen, o. kr. notar v pokopu in hišni posestnik v Celju. Pogreb je v petek popoldan ob 4. uri. — Pokojni je kot notar služboval na Kranjskem — v zadnjem času v Črnomlju. Bil je ves čas svojega življenja vrl narodnjak in se je posebno navduševal za Ciril-Methodovo družbo, kateri je poklonil svoje delo „Odlomki iz narodnega gospodarstva“. — N. v m. p.!

(Namesto venca) umrlemu člani gosp. notarju A. Kupljenu je darovala celjska „Narodna čitalnica“ 10 kron za „Dijalno kuhinjo“. — Ker je bil pokojnik član vseh narodnih društev celjskih, pozivljajo se tem potom vsi člani istih, da se pogreba v petek polnoštevilno udeležijo.

(Nesreča na državni cesti.) Naštokrat pritoževali smo se že, kako je državna cesta Celje-Vojnik, a vedno zaman. Povedali smo o manjših nesgodah, ki so se pripetile na razvošeni in do kolena blatni cesti. Danes pa moramo govoriti o nesreči, ki je zahtevala človeško življenje. Nek voznik iz Frankolovega, ki je imel tri deklice na vozu, hotel je ravno ob železničnem tiru velenjske železnice na tej cesti prebiti enega Majdičevih voznikov. Ker je cesta čedalje globoko blatna in se je tega bal, umaknil se je na napravo stran in hotel idrjeti mimo, ne ureča pa je hotela, da je zavril na kup posipa in prevrnil voz ter vse tri deklice strzel pod voz. Ena deklica, M. Ojstrič, prišla je ravno pod

določiti natančno dneva za odhod, zaraditega sem začel polijati Rejhana v šolo. Toda prihajal je iz nje vselej šalcen in objokan. Njegovi součenci, Arabci in Turki, so ga zasmejevali zaradi njegove črne polti in njemu ni bilo več strpeti med njimi. Tolažil sem ga, da naj potrpi, da se bodo razmere spremenile v kratkem času. Ker pa je bil otrok od dne do dne otošnejši, zaraditega sem se odločil, po preteku nekaterih tednov, da ga vzamem iz šole. To sem storil tem raje, ker sem itak hotel povrtni se v Carigrad. Tja sem namreč poročal o svoji bolezni in prošil obenem, da me oproste od poslanstva v Indijo. Čez neko tednov sem se dobil dovoljenja. Poslovil se od pata, sem se vrnil po dveletni odsotnosti zopet v Carigrad. — — —

Arabic je rojen jesen. Čez nekoliko dni je že jediti moj mali Rejhan konja tako spretno, kakor bi se vadil v tem ves čas svojega življenja. Bilo pa ga je tudi veselje pogledati, kadar je jediti v svoji modri obleki iskrega konjčca. In kako dobro je pristojal fee njegovim črnim lasem, izpod katerih je gledalo dvoje tako lepo velikih, črnih oči! In kako lepo je bilo videti dvoje vrst snežnobelih zob na črnem, jasnem obrazu! Radi so ga imeli vsi moji sinčabniki, posebno pa Osman. Da se osornemu Manzurju se je moj mali pri

kupil tako, da ga je večkrat posadil na svojega ljubljencega med konji, na Držina. In to pomeni nekaj, ako pomislimo, da sploh z nobenim drugim mojih uslužbencev Manzur niti besedice govoril ni!

Potem, ko sam uredil v Carigradu vse svoje uradne stvari, je bila moja prva skrb, da vzgojim Rejhana dostojno. Najprvo sem ga poslal v ljudsko šolo v Rušdije. A med součenci se mu ni godilo bolje, nego v Bagdadu. Njegova temna polt mu je bila usodepolna. Beli turški otroci ga niso pustili v miru. Niti učitelj, katerim sem ga priporočil prav tople, ga niso mogli obvarovati vednih zasmejevanj, da si ga ljubili neizrečno zaradi njegove pridnosti. Dokler so bili poleg, je bilo dobro, a takoj, ko so odšli, bilo je zopet vse pri starem.

Tolikanj bolje se mu je godilo izven šole. Tu ga je spoštovalo vse kot mojega posinovljenca. Mojemu očetu in sploh vsem mojim najbližjim sorodnikom se je prikupil pridni in nadarjeni deček tako, da mu je moj oče dovolil, da sme k njemu. Moral sem namreč valed vladnih odredb leta 1872 odpotovati na Dunaj.

Ugled mojega očeta je uplival blagodejno tako na učitelje, kakor tudi na njegove součence. In ko sem se vrnil po preteku osemnajstih me-

secev iz Avstrije čez Italijo v Carigrad, sem našel Rejhana veselo in zdravega. Ljubka veselost, s katero se mi je približal, ko sva se zopet videla, je uplivala name sosebno dobrodejno.

Nekoč, ko sva se pogovarjala z mojim posinovljencom čisto sama, me je poprosil, naj spošnim njegovo naobrazbo in da naj ga pošljem na višjo gimnazijo perski v Galata-Seraj. Privolil sem v to jako radi. V to šolo je hodil Rejhan osem let. L. 1881. pa je zapustil s abiturijentsko diplomom. Govoril je elegantno turški, pravilno francoški in bil poučen v vseh predmetih naših najboljših šol tako temeljito, kakor more biti sploh poučen najboljši učenec enakih šol.

Medtem sem se oženil in se preselil v Kadiken. Rejhan je stanoval še vedno pri meni. Treba mu je bilo poiskati službe. To ni bilo posebno težko. Pripomoglo pa mu je k temu njegovo znanje, kakor tudi ljubezen in naklonenost visokih oseb. In tako je bil Rejhan po preteku nekaterih mesecev, odkar je zapustil Galata-Seraj, odposlan k nekemu velikemu turškemu okrbništvo v Kartal. Pri tem okrbništvo pa je zavzemal moj Rejhan jako važno mesto.

(Daže prihodnj.)

kolo in bila smotljiva; le previdnosti Majlova vega vznika, ki je vseh takoj ustavil, se je zahtevali, da sta bili rešeni drugi dve deklini. Ko liko časa in koliko strtev boče se potreba, da se ta čveta spravi v pravi stan, da bo možna prenakati velikaški promet, ki se tu vrši?

(St. Martin v Kočni dolini) Dne 2. leto pada je zborovalo učiteljsko društvo za celjski in laški okraj — po preteku petih mesecev. Gospod predsednik pozdravi navzoče, zlasti drage nam goste, gospo dr. Kodermanovo, gg. Knapiča, Koropca, Sabatija, Hriberja, Kramerja, Žagerja. Noda in Leverja ter naznani, da so k našemu društvu pristopili tle gg. tovarši kot novi udi: Žager iz Petrovč, Roč iz Dula, Lever iz Laškega Hriberja iz Trbovič, Kramer iz St. Jurja ob j. i. in Vušler iz Grič. Da bi vam bilo mnogo let doba jati k našim zborovanjem in delovati v prid našega društva! Bog vas blizu! Gospod predsednik omeni nadalje, da so pravila novo snujče se „Zveze slovenskih spodnjostajarskih učiteljskih društev“ potrjena in da se bo potrebno ukrenilo pri popoldanskem shodu predsednikov učiteljskih društev; nato prečita dopis „Lehrerbunda“, zadevajoč naročevanje njegovega glasila. Sklene se, da je vsak društvenik za/ezan, biti naročnik zvezinskega glasila, ker je to v pravih razločno označeno; dokler je ud našega društva, mora biti tudi naročnik omenjenega glasila, koje stane 1 vinar na dan. Naj vzamejo to naznanje tudi oni tovarši, koji so bili dne 2. listopada odestni. O deželnozbornih volitvah omeni se le toliko, da naj se učiteljstvo v bodoče ne prezira glede vabila na zaupne shode, kakor se je to letos zgodilo; učiteljstvo tvori del inteligence in kot tako naj ima tudi besedo pri določitvi kandidatov za deželni zbor. V vprašalni skrinjici je bilo to pot tole vprašanje: „Ali ima šolski vodja pri hospitacijah pravico zahtevati premetev urnika ter pregledati uradne spise in zvezke?“ Ali je to izšlo vprašanje v našem stanu sploh mogoče? Odgovor na to je bil stvaren in jasen! — Prihodnje zborovanje prvo nedeljo v mesecu decembru.

(Nove uniforme) dobijo z novim letom počtne sluge.

(Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja) zboruje s sredo, dne 10. novembra t. l. v St. Janžu pri g. Korenu. Zborovanje se prične ob 11. uri dopoldne in se vrši po tem, le sporedu: 1. Zapisnik. 2. Predavanje o sadnih vrstah, ki so bile razpostavljene na sadni razstavi v Moširju. 3. Volitev novega odbora. 4. Razni nasveti in predlogi. Cenjeni gg. kolegi se vabijo, da se udeležijo zborovanja polnoštevilno. V slučaju neugodnega vremena se preloži zborovanje na ne določen čas.

(Bralno društvo v Braslovčah) ima dne 23. novembra t. l. popoldne svoj občni zbor z govornim in zvečer gledališko predstavo: „Novi svet na Krtinah“. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Is Šmartna na Paki.) Volitve v občinski zastop, koje so se vršile dne 26. julija t. l. so zaradi formalnih pogrškov razveljavljene in so se nove razpisale na 17. t. m. Medtem časom se je vršil oči deželnega odbora napovedani pregled občinskih knjig in računov, pri kateri prišli so se našle precejšnje napake. Da samo eno cmenimo, gospod župan izpovedil si je pred dalje časom iz občinske blagajne posojilo 200 K in je čisto pozabil, da ima za tako posojilo tudi plačati obresti. Iste je plačal za nekaj let skupaj bele tačas, ko je slutil, da se bo blagajna pregledala. Sedaj se sicer baba, da ima v blagajni več kakor bi imelo biti, da torej že dobeo gospodari in bi prav rad s tem svoje dosežanje uteglojve očvete sproti potokali, pa se mu ne bo posrečilo. Pačani so dosti pametni, da vedo, koga imajo voliti svojih županom in jim ni treba, da se dajo sproti prikriti, kakor sedaj.

(Narodna študentska na Nazarja, Rečice in Kokarje) okliče svoj izvanredni občni zbor dne 16. t. m., t. j. v nedeljo ob 8. uri popoldne v gostilni g. Anton Turška v Nazarju. Ker se boče ta dan oddajale sprejemnice gg. članom, vabijo se isti, da se polnoštevilno udeležijo ter s tem pokazajo, da jim je na lasti, kakor na splošno izkušenci sploh nekaj kaže. Skupno torej le naroda za narodi! Občinski odbor.

(Okrajni zastop armirskih delavci) je dne 10. t. m. lepo zmagal. Narodni kandidati v voleposvetu bili so s veliko večino izvoljeni. V drugih skupinah je razmerje, da imajo Slovenci večino.

(Prometneje v politični službi) Okrajni komisar v Slov. Gradcu g. Schaffensath je premeščen k okr. glavarstvu v Ptuj; njegovo mesto zasede namestniški koncipist g. dr. Brezchar iz Gradca.

(Delavci odpustajo) v tovarni Iselernu v Donawitzu na Gornjem Stajarskem. Preteklo so bote jih je bilo 56 odpustjenih, ki so njej brez posla in kruha.

(Deželnozborna volitve v skupini voleposvetu za Stajarsko) Dne 10. t. m. vršile so se volitve za skupino voleposvetu za Stajarskem. Izvoljeni so bili val doseđani poslanci razen ednega in sicer: deš. glavar grf Elm. Attenu, deš. odbornik grf Franc Attenu, Rudolf Dehne pl. Hackelberg, pl. Kellersberg, pl. Kodolitsch, grf Kottolinsky, grf Lamberg, pl. Moscon, dr. pl. Stöck, grf Stürgh in namesto doseđanega poslanca grofa Herbersteina pl. Mayr Melnhof. Val nemikonnacionalci.

Zapisnik

o rednem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“, kateri se je vršil v četrtek, dne 11. septembra 1902 ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani celjske posojilnice v „Narodnem domu“ v Celju (Konec.)

Blagajniško poročilo za leto 1902 je sledeče: Skušal sem v tem letu izterjati vse doneske, kolikor nam jih gre po pravilih. Žaj, da sem imel v tem oziru to pot, kakor druga leta ne popolen uspeh. Posojilnice se vedno ne uvidevajo velikih koristi, katere uživajo s tem, da podpirajo z doneski svojo „Zvezo“. „Zveza“ pa brez denarnih sredstev ne more tako razviti svojega delovanja, kakor bi ga rada in kakor bi bilo potrebno. Na doneskih bi morale plačati koroške posojilnice 1280 K, plačale pa so le 1130 K, torej manj 150 K; kranjske posojilnice bi morale plačati 3520 K, pa so nam posale 2610 K, torej manj 910 K; primorske posojilnice bi morale plačati 1260 K, pa so posale le 1120 K, torej tudi manj 140 K; najbolj točne in zveste so vedno naše stare Stajarske posojilnice, ki so plačale dolžna doneske do zadnjega vinarja v znesku 3800 K. Le-te obstanek „Zvezi“ najbolj omogočujejo in moram v tem oziru pohvalno omeniti naših velikih posojilnic v Celju, Ptaju, Mariboru, Žalci, Ljutomeru, Vitanju itd., katere plačujejo razmeroma jako visoke doneske do 600 K, medtem ko potrebujejo od „Zveze“ prav malo, nekatere skoro prav nobene pomoči.

Iz zgoraj navedenih števil sledi, da je ta „Zveza“ prikrajšana za 1200 K. Ravniža navede tudi imenoma vse one posojilnice, ki doneske niso posale v polni visokosti. Morebiti jih s tem napotimo v prihodnje na boljšo pot, da bodo svoje obveznosti nasproti „Zvezi“ tudi točno izpolnjevale.

Denarni račun za leto 1901 izkazuje prejemkov 8081 K 26 v in izdatkov 8065 K 77 v, prebitka 12 K 49 v. O računu boče itak poročal se računski pregledovalec.

Poslednji izrekam se enkrat željo, naj bi nam ostale zveste vse naše članice in naj se pridruži še mnogo drugih, bodisi že ustanovljenih, bodisi, da se še le porodijo. Vse bodemo radi sprejeli pod svoje okrilje ter jih skrbno negovali kot upajoče cvetke na sadrnatnem polju.

Sklepan z zavestjo, da sem se po svojih skromnih močeh počeno trudil, izvrševati prevzeto nalogo kolikor mogoče vestno in natančno ter rad obljubim, da bodem v tem smislu in po navedilih cenjenega odbora tako postopal tudi v bodoče.

Na poziv predsednika, če želi k tajnikovemu in revizorjevemu poročilu kdo besede, vpraša g. prof. Kotnik, kakšno je v splošnem postopanje primorskih posojilnic in če je dosti glede počtenja vse v redu. Tajnik in revizor da zadovoljna poročila ter se izraža o primorskih posojilnicah prav pohvalno.

Kar se zide drug val se oglaš, se vzame tajnikovo in revizorjevo poročilo z zadovoljstvom za znanje ter se enoglasno odloči.

K točki 3. Poročilo računskih pregledovalec, izmenom računskih pregledovalec poročila g. prof. Kotnik, da je on v družbi s g. dr. Antonom Žitak dne 12. avgusta t. l. blagajniški dnevnik in vse računake prišlo natančno pregledal ter da sta vse v redu našli. Kar boče letni račun o prejemkih in izdatkih tak priročan v „Letopisu“, pole poročevalec nekatera važnejša pojasa, na kar se potem računski sklop brez ugovora enoglasno odloči.

K točki 4. Nadomestnostitev v odbor. Po predlogu predsednika se odloči ta točka do prihodnjega izvanrednega občnega zbora, kateri se boče, kakor je pričakovati, vrši v kratkem na Korodkem. Ker se tude ta točka najbolj koroških razmer, naj v isti sklepajo zastopniki koroških posojilnic, ki so v to poklicani.

K točki 5. Volitev podobora za Korodkem. Iz enakih vzrokov, kakor poprejega točka se odloči tudi rešitev te točke do prihodnjega izvanrednega zborovanja, kateri se boče vršilo v prihodnjem mesecu na Korodkem in sicer v Velikovcu, da namorejo o tem odločiti koroške posojilnice same, katerih zastopniki se zaradi velike oddaljenosti niso mogli udeležiti današnjega občnega zbora.

K točki 6. Razni nasveti. Pri tej točki poroča g. dr. Ivan Dečko o šahovskih razmerah, v kakršne je zahredia posojilnica v Mariborju valed tega, ker se ni hotela ravnanj po navedilih, katere je prejela od revizorja in od njega kot pravnega zastopnika „Zveze“. Poročilo, ki je vabidilo med zborovalci splošno začudenje, ostane valed sklepa zaupno.

Valed predloga, ki se je stavl v tem oziru od zborovalcev, naj se mariborška posojilnica iz „Zveze“ izključi, se sklene prepustiti odboru, da napravi tak sklep takoj po zborovanju v smislu § 18 društvenih pravil. Tajnik poroča, da „Zvezino“ delovanje ovira, kot nekateri tudi včasih brez vsakega pouda prav pristandno kritizirajo njeno delovanje, ter navaja tudi do tčne časopise.

Sklene se izreči takom razsajanje, ki je splošno rušiti doseđaj nekakšnega demagoga v naših vrstah, zborovo obhajevanje, na to se ne reagirati ter se nikdar spuščati v lahke polemike. V bodoče pa se na take nesomnane napade sploh ne boče ustiralo, ker bi vsaka demagorika polemika naši skupni in dobri stvari le škodovala in bi se prinesla največja pri vodenjih razmerah nikdar zadovoljnega uspeha.

Kar se potem nihče val k besedi ne oglaš, se zahvali predsednik zborovalcem za udeležbo, izreče željo, naj bi „Zveza“ vedno to ostala, se kar se je ustanovila ter da bi se v tem oziru tudi za naprej vedno lepe razvijala ter tudi obilo sadu v prid ljubljani naši slovenski demovini. Nato se zaključil občni zbor.

Mihail Vošnjak i. r. Franjo Jožič i. r. predsednik. upisnik. dr. Ivan Dečko i. r. Anton Bresovnik i. r.

Druge slovenske novice.

(Ljubljanski občinski svet pri cesarju.) Predčrtnajmo sta se odpeljala župan Hriber in svetnik Šebec na Dunaj, kjer se juna predstavi dr. Tacht. Ti trije so izbrani v odposlanstvo, da cesarju izroče v imenu ljubljanskega mesta prošnjo za olajšave pri vračanju 3%, naga rupa lastnega preostila. Cesar jih je imel sprejeti v avdijski včeraj, a je ista valed boladnost cesarja za sedaj odpadla.

(Dročki se čitila in Metoda v Ljubljani) je volila Marija Primoršč in Val pri Ljubi 200 K. Umrila je dne 7. t. m. Hlag ji spomin in naj bi našla obilo pomemalov.

(Detonar) Okrajno sodišče v Vidanigri napela je te dni ženo Margareto Habjan in Lukanjo pri Krti. Zakrivela je krivodelstvo umora s tem, da je pred kratkim umorila svoje otrove vojake dote ter ga skrita v senu pod skrinjo. Ta obtožba je se prej nikoli premisljevala fant let enih stolin.

(Dva ženi imati si dohoda.) Janj Gorišek in Vinoga vrha na Dolopokam je prišel te dni iz Amerike, da bi pogradil zapuščen po svoji ženi, ki mu je leta umrla. To priček pa

je že tri leta bil oženjen z neko drugo ženo, da si je vedel, da mu še prva živi. Zdi pa, ko je prva umrla bi se bil vendar rad polastil razpuščine. Pa tukaj ga je čakala še druga dediteljina. Orožniki so ga prijeli in ga spravili v mirno zavetje c. kr. okr. sodišča v Ljubljani, kjer bo premišljeval zakrament sv. zakona.

(Dejavnosborske volitve na Koroškem) V kmetih občinah je bilo izvoljenih 1 Slovenec, 7 nemških nacionalcev, 1 Vesenec, 3 krščanski socijalisti, 1 kandidat kmetijske stranke in 1 divjak, dr. Abuja, o katerem trdijo nemški listi, da je Slovenec, o čemur pa jako dvomimo, kajti izraz „deutschfreundlicher fortschrittlicher Slovene“, kakor ga imenuje Grazer Tagblatt, nam pač javno govori o njegovem slovenstvu.

(Razveljavljena razzodba porotnega sodišča v Trstu) Najvišje sodišče je razveljavilo razzodbo tržaškega porotnega sodišča, ki je obsodilo Slovenca Skrka na smrt ter določilo za novo razpravo novo sodišče v Gorici. Laški porotniki namreč niso razumeli niti obdolženca niti njegovega zastopnika, ki sta se posluževala slov. jezika in je zaraditega zastopnik dr. Gregorin proti razzodbi vložil ugovor na najvišje sodišče. Tukaj se zopet vidi, kako potrebno je znanje slovenskega jezika na Slovenskem. Kdo bode povrnil stroške nove obravnave, ki so jih zakrili edino le slovenske nevede porotniki? Smo še pač vedno v Avstriji.

(Nezadovoljnost med laškim prebivalstvom) Neki laški list poroča, da vlada med istrskim laškim ljudstvom velika nezadovoljnost proti gospodujoči laški gospodi Vederremoi.

(Le Bonne) Naš rojak gosp. Josip Bučar v Sarajevu je imenovan c. in kr. intendantom v področju 15. voja. — Častnim članom je imenovalo „Hrvat. pjevačko društvo Trebević“ v Sarajevu tamonjega starosta Slovencev, g. prof. Jakoba Žnidaršiča. — Premeščen je štajarski Slovenec g. prof. Lilek iz Sarajeva v Zader.

(Slovenci v Ameriki) so začeli izdajati nov slovenski list „Glas Svobode“ v mestu Pueblo, severoameriške države Kolorado. Ureduje ga g. Fr. Medica iz St. Petra na Notranjem.

Interpelacija

poslanca Berkasa in tovarišev na ekselencu vo ditalja justičnega ministarstva radi jezikovne uporabe pri c. kr. državnem pravdnstvu v Celju.

V kazenski zadevi bratov Gioles radi go ljulje, akt. št. 407/2, je vložilo c. kr. državno pravdnstvo v Celju nemško obtožnico. Eden obtožencev je v izjavnem zapisniku izrecno zahteval vročitev slovenske obtožnice, ker ni zmožen nemškega jezika.

C. kr. okrožno sodišče je odstopilo to protokolično zahtevo c. kr. drž. pravdnstvu v Celju, katero je je rešilo z izjavo, da z ozirom na obstoječe predpise nima povoda ugoditi obtoženčevi zahtevi.

Prebivalstva je v obsegu okrožnega sodišča celjskega do 90%, slovenskega, torej je samo po sebi umerno, da ima slovensko prebivalstvo v okrožju tega sodišča polno, celo z državnim temeljnim zakonom zagotovljeno pravo, da se ga ne samo pred sodiščem zasliši v materinskem jeziku, temveč da se proizvedejo vsi sodni spisi s strankami v materinskem jeziku in to tem gotovejšje, ker je slovenski jezik na Štajarskem deželni jezik.

Najelementarnejši pojmi humanitete zahtevajo, da se obtožencu poda obtožnica v jeziku, ki ga razume, da se mu omogoči uspešen za govor, pa tudi pravica in zakon zahtevata isto.

Koliko neumljivejše pa je, ako naravnost bodomožno krši pravo prav ona oblast, ki je zato postavljena, da čuva zakon c. kr. drž. pravdnstvo. Ozirom na „obstoječe predpise“, kateri bi, ako bi jih res kaj bilo, nasprotovali drž. osnovnim zakonom, je tem neumljivejši, ker pri sodiščih v Ljubljani, Novemestu in Gorici ni takega običaja, in potemtakem tudi za Celje ne bo posebnega predpisa.

Podpisani stavi valednega Vaš ekselencu, voditelju justičnega ministarstva sledeča vprašanja:

1. Ali je Vaša ekselencu znano, da obstoje posebni predpisi o jezikovni uporabi pri c. kr. drž. pravdnstvu celjskem?

2. Ali bo Vaša ekselencu te predpise kolikor so v sporeki z drž. osnovnimi zakoni, takoj odpraviti?

3. Ali bo Vaša ekselencu naložiti c. kr. drž. pravdnstvu celjskemu, da bo tedaj Slovence samo v slovenskem jeziku?

Dunaj, 21. oktobra 1902.

Dr. Ploj, Spindler, Kondela, Piantan, Rohd, Barwinski, dr. Duzanaki, Biankini, Berka, Žofkar, dr. Žitnik, Perić, dr. Hruban, dr. Stojan, dr. Ferri, dr. Tavčar.

Dopisi

Od Drave. Ne pečamo se sicer s slabo glasnimi listi naših „hajlovcov“, posebno ne z lističi, kakor je n. pr. „Pettauer Zeitung“, a vendar danes reagiramo na neko izjavo ki jo je prinesla zadnja številka imenovanega lističa kot „laškavo pohvalo“ ptujske mestne duhovščine, osobito č. g. prošta, ker se ni udeležila deželno-zbornske volitve v mestni skupini. — Ta „pohvala“ izvira najbrž iz peresa Ornigovega! Če pa je izrečena pohvala „v čast“ omenjeni duhovščini, je jako dvomljivo; boljše bi bilo, ko bi je ne bilo. Mi smo prepričani, da se mestna duhovščina le zaraditega ni udeležila volitve, ker je dobro vedela, da se izpostavi nepotrebno in brez uspeha raznim naporom od strani mestjanov; nikakor pa ni izostala Nemcem „na ljubo“, kakor misli Ornig, razun če izvezamemo morebiti g. prošta. Ne, ostalim č. gg. pripisujemo toliko značaja da jim ni toliko ležeče na simpatijah „Štajar čevih privržencev“, da bi njim na ljubo celo žrtvovali svojo narodno zavest. Kako daleč pa je prišel že ptujski g. prošt z nepotrebnim in svojemu stanu nedostojnim klečeplavstvom pred Ptujčani — nam žalostno priča „Ptujčanka“ „direktiva“ zastrašen nameravanega misijona v mestni proštijaki cerkvi. Zadovoljni so Ptujčani — tako pravi ironično listič — z domačimi pridigarji, osobito z g. proštom, dasiravno večina Ptujčanov tudi teh govornikov menda nikoli ali le malokdaj sliši. O „Ptujčanka“, poznamo tudi zunanjo Ptujja tebe in tvoje pristaše, kojim smrdi cerkvena sapa, smrdi pa tudi krščanski socijalizem. Ptujskim gospodom duhovnikom pa svetujemo, da se ne dajo vloviti na limanice „zvutih lisjakov“.

Podravčan.

Iz Ljutomerja. (Volilne drobtinice) Izid volitve 4. t. m. za kmečke občine je napravil med našimi kmeti jako dober utis in z navdušenjem se govori o izvolitvi g. Kočvarja in v njegovo delovanje ima se veliko zaupanja. Želimo vrlému narodnjaku mnogo uspeha!

Pri volitvi za mesta in trge in delala tukajšnja nemškutarska stranka na vse kriplje, agitirala od hiše do hiše, od osebe do osebe, zunanje volilce so vozili na volišča z vozovi, cel štáb agitatorjev je bil nastavljen. Če bi mi tako energično svoje ljudi gonili na volišča, bili bi mi dosegli večino. Smo pač preveč — politični...

Kar je bilo pri tej volitvi posebno opazovati, je bila skupna udeležba vseh c. kr. uradnikov: za nemškega kandidata je bilo oddanih 18 glasov naših c. kr. uradnikov! Posebno začudenje je vzbudilo, da so sedanjí vodja glavarstva in tudi okrajni komisar s svojo gospo ostentativno glasovali za dr. Kokoschinega — prejšnji glavar se je za svojega uradovanja glasovanja vedno zdržal.

Iz tega se vidi, da naši c. kr. uradniki plavajo popolnoma v nemško-nacionalnih vodah, in če bi bilo treba, bodo tudi za Schönererja glasovali.

Takšne uradnike ima okraj, ki šteje 14.000 Slovencev in kakih 300 Nemcev! Gg. poslanci pozor!

Politični pregled.

(Državni zbor) Körber je govoril. Vse stranke so željno pričakovale izjave ministrskega predsednika, katere naj bi kolikor koli razjasnila skrajno zapleteni položaj. Ali upanje se je izpolnilo. Ako bi bilo s samimi besedami že opravičeno, bi bil Körber s svojimi visokodonečimi frazami gotovo dosegel lep uspeh, ali v današnjem položaju je treba dela, dela in zopet dela, ne pa lepih besedi. Zadovoljni ni ne tu ne tam. Ublatil je

sicer nekoliko vtis, ki ga je naredil njegov narečen govor 18. oktobra, umaknil je takorekno svoj „osnovni načrt“ do zadnje črke ter se tako nekoliko približal Čehom, obenem je pa zopet zagovarjal „državni jezik“, da ne bi šli viteza Jurija in njegovih pristaev. Kakor smo že rekli, zadovoljiti ni nobene stranke, ali nekoliko, če tudi le malo, se je položaj vendarle razjasnil. Seveda so se za Körberjevo oglašili zastopniki najbolj interesovanih strank, da po svoje komentirajo ministrovo izjavo. Poslanec Funke je predhacoval Körberju, da se je popolnoma približal Čehom. Posebno mu ni bil všeč Körberjev nazor o državnem jeziku, češ, da tu ni govora o kakem narodnem jeziku, ampak jeziku, ki naj bi posredoval v vseh večjih državnih zadevah, in ta jezik mora biti nemški že valed zgodovinske preteklosti. Jezikovno vprašanje se more rešiti le zakonitim potem. Nemci se ne bodo dali majorizirati, pač pa so pripravljeni za sporazum, ako se ne bodo pri tem kršile njihove pravice. Češko stališče je pojasnjeval dr. Herold, kateri je izjavil, da bodo Čehi tako dolgo vstrajali na svojem stališču, dokler se ne ugotovi njihovim zahtevam. Prizna je, da je ministrski predsednik nekoliko ublažil prejšnjo svojo izjavo, ali da parlament ozdravi, je treba dela, in s tem naj se Körber pokaže. Grožnji o razpustitvi državnega zbora ne narede nikakršnega vtisa na Čeha. Vlada si sicer lahko pomaga s § 14, ali to je ne bo rešilo ampak krizo še bolj poostriko. Čehi bodo mirno čakali, da se položaj razjasni. Ko se je debata zaključila, sta govorila generalna govornika Bareuther za in Stranaky proti. Prvi je izjavil, da je le zato hotel govoriti, da izpove svoje mnenje o državnem jeziku, ki mora biti nemški, brez česar ni sprave s Čehi. Stranaky je zagovarjal češko stališče in izrekel upanje, da bodo končno zmagali nazori češke stranke. Sledilo je še nekaj stvarnih popravkov in debata o Körberjevi izjavi je bila končana. Radovedni smo, kaj bo prinesla prihodnost, kajti pričakovati je jako burnih sej. Nujnih predlogov je vložil čehskih nad 40, in kaj bo z vojaško predlogo, ne more še nihče kaj gotovega izreči.

(Škofovske konference na Dunaju) so se pričele ta teden pod predsedstvom knezoškofa Grusche. Trajale bodo en teden.

(Zopet obisk) Nemška cesarica pride meseca januarja v Opatijo, kjer ostane do Velike noči. Takrat pride tudi njen soprog v Opatijo ter se snide z našim cesarjem.

(Inozemci in domovinske pravice.) Važno razzodbo je izreko upravno sodišče dne 28. oktobra t. l. v zadevi pridobitve domovinske pravice za inozemce, namreč, da se tudi za iste pričenja rok za brezplačno pridobitev z dnem 1. januarja 1891. Ako torej tedaj prebivajo v kateri naših občin in so imeli takrat 24 let dovršenih, morejo zahtevati domovinske pravice v dotični, seveda ako so si medtem časom že pridobili naše državljanstvo.

(Ogrsko.) Zaradi znane vladne predloge za pomočitev armade začne ogrska opozicijska stranka obstrukcijo. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo parlament še pred Božičem razpuščen. Pri razpravi gledé zvišanja civilne liste in armade prišlo je do najekrajnejših netaktičnosti. Košutovci so napadali vlado in celo dinastijo samo. Posebno predrzo se je izrazil posl. Pichler, da bi se cesar Košutn roko poljubil. Avstriji bi pač trebalo nekaj več pozornosti na Ogrsko, sicer se bode kesala. Da se ogrska vlada dopušča v parlamentu napade direktno na osebo Nj. Veličanstva, je to dokaz, da je ogrska napačnost proti Avstriji prišla do vrhunca, in pregovor pravi: „Lok preveč napet počti“.

(Labi v Italiji.) Te dni so uprisotili laški visokošolci velike nemire na univerzi v Turinu. Razbijali so in beseali, kakor je že laška navada in laški princip. Sledajše so šli nad profesorja ter ga tako nabijali, da so mu razbili nos. Kaj takega je samo od Labov mogoče pričakovati. Laška omika je res brilantna. Vederremo!

(Bogarija in Rumunija.) Prijateljstvo med Bolgarijo in Rumunijo našlo je i med Bolgari i med Rumuni veliko navdušenja. Govori se, da se bodeta oba vladarja pri sestanku tudi dogodila glede macedonskega vprašanja. Te dni je rumunski

kralj napil na zdravje kneza, knezinja matere princev in princev in vsa bolgarskega naroda.

(Ruški car v Vatikanu.) Ta dni sprejel je papež ruškega državnega svetnika Šemerejeva, ki mu je naznanil, da ga v kratkem obišče ruški car.

(Belgija.) Belgijski kralj Leopold II. o katerem so pisali svoje dni razni časniki, da se poroči z avstrijsko nadvojvodinjo, se namerava odpovedati prestolu, ker je prišel duševno zlastno bolehati.

(Slovanako-romaneka zveza proti Germanom.) Ljeto poročajo, da se ruška literatura in ruske skladbe dan na dan bolj širijo po Italiji. Romanako-slovaneka zveza proti germanstvu dobiva vsak dan stvarneje oblike. Francosko-španski, in francosko italijanski odnosi, kakor sedanjí navdušeni sprejem italijanskega vojvode na Španskem, so znamenja, da se ti narodi vedno bolj združujejo. A val ti narodi pa bojejo priti z Rusijo v tesneje odnose. Francija je zvesta zvezi, Italija in pa Španija sta pa itak v velikem prijateljstvu, kar se že iz tega razvidi, da glede Balkana ni med Italijo in Rusijo niti najmanjšega nasprotja.

(Španske.) Na Špankem se pojavljajo razbojniške čete v raznih krajih. K razbojnikom pristopajo seveda največ morilci in tatovi ter vsakovrstni brezdelni pohajči. Ljudje so si v velikem strahu pred temi tolkami, pred katerimi si niso svesti ne življenja, ne imetja. Trpeti morajo že veliko budo valed mnogih velikih hododolcev teh roparskih tolpe. Najnevarnejši ropar je Torribio. Zasledujejo ga celi oddelki žandarjev, a ljudje ga ne upajo izdati iz strahu pred maščevanjem. Zaraditega pa je že zaprtih mnogo prebivalcev.

(Vstaja v Macedoniji) še vedno ni končana. Vsak dan pride do krvavih bitk med ustali in turškimi četami. Tostran reke Vardar pasijo ustali na vsak migljaj, ki ga store turške čete, ki si ne upajo dalje. Turki se ne spuščajo v nobeno bitko, ako jih ni tri- do štirikrat toliko kakor ustalev, a grozno delajo tam, kjer zmagojo. V Senežovu je 25 ustalnih mož pod vodstvom Gordana Stojanova po 12 urni hudi borbi zapodilo 300 Turkov v beg. Mnogo je bilo ranjenih in mrtvih. Na drugi strani je pa zopet hrabri polkovnik Jankov (kateri se ni padel, kakor so listi poročali) zapodil 400 Turkov in Albancev. Turkov je bilo 30 ubitih in ravno toliko ranjenih. Zatrjuje se, da so se tudi pristali Sarajfvega mace domskega odbora pridružili ustaji. Slabeje se godi ustalem v Rilekih gorah in džumajskih pokrajinah. Tukaj delajo Turki to, kar so nekdanj delali na slovenski zemlji. Tu se vidijo grozni nečloveški prizori. Tolpe lačnih in onemoglih beguncov, ki so pred Turki zbežali se tukaj shirajo, a pogrešajo živeča in orožja, da bi bili sposobni se spopasti z barbarškimi Turki. Tukaj postojijo krvoločni Turki tako grozovito, da noči razsvetlijujejo plameni velikanskih požarov, ki jih povzročajo nečloveške turške čete. Dne 6. t. je bila dolina za reko Struma in še daleč prek gora razsvetljena. Hiše in gozdovi so v plamenu, cerkve cetrkunjajo in potem seligajo, macedonske žene in devojke oneskačajo. Ako se jim pa soperstavi, mučijo jih nepopisno. Tudi otrokova ne prizanašajo. V rileškem gorovju se skriva nad 500 žena in otrok. Ljudstvo je pod turškimi jarmom klče: „Pomagajte ljudem, ako počete Macedoncem“. Da, na Macedoncem je že pač vedno srednji vek. Žalostno pa je vendar, da se taka nečloveška in barbarska mučenja dogajajo v kulturni Evropi. Za Slovane pač nima nikdo arca. Slava kulturni Evropi!!

(Mandžurija.) Ruški finančni minister se je radeje dni podal v Anjo v Mandžurijo, da pregleda uspehe stavitev železnice in tamonajših mnogih drugih podjetij, ki se vrše na državne stroške. Nabil pa je tako velik norec in ne zvesto uradnikov, da jih je moral čez 200 odpustiti. Medtem pa je največ Nemcev. Poudarjal pa je v svoj akcij carju, da ima ruška politika v istočni Aziji velike in lepe uspehe.

Razno stvari.

(Zarodil se je) slovenski državni poslanec in dvorni svetnik g. dr. Miroslav Puy s grobo Schling, vdovo nekakega tovarnarja na Dunaju.

(Velika židovska šepartija.) V Lubki v Galiciji so zasledili, da je zbirna komenda prebrle 567 asistentov, kar je židovski rabinom pona regal matrica Okraj glavarja so posvali v Leno dva uradnika suspendirali, rabinom pa aretiral. (Rudekspoz.) je na celom svetu po ročnem prof. Le. Nav. Forester 1.478.353, izmed teh jih je v Avstriji 226.000.

(Največje orglje na svetu) so v mestu dvarci v Bylinju v Avstriji. Notranja širina obsega 24 m. glavnica test m. Imajo 126 registrov s petimi manuali. Muster, ki jih je izdeloval tri leta, je zaslužil 40.000 K.

IZJAVA.

V naših petkovih številki smo prinesli objavo iz št. Pavla, v katerem se indirektno napada neki g. Sch. Poostalo se je pomenje polno ime g. Sch., katerega mi dobro poznamo. Znan nam je g. Sch. kot naroden, vnačajen občan, ki stoji vedno na naši strani in podpira dojenaki kot dober goščanik našo narodno godbo v Celju. Godila se mu je torej krivica, katero a to izjavo sami od sebe brez kakšnega posila od strani g. Sch. lojalno popravljamo. — Naš g. dopisnik, ki je popolnoma verodostojna oseba, je bil sigurno napadeno poslen.

Uredništvo.

(482)

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš lakono ljubljani soprog, ožir. oče, blagorodni gospod

ANTON KUPLJEN

bivši c. kr. notar in hišni posestnik.

danes dne 11. t. m. ob 10. uri zvečer, po dolgi mučni bolezni, previden s svetotajetvi na umirajoče, v 61. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnega bude v petek, dne 14. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Karolinski ulici šte. 3 na tukajšnje okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bude brala v soboto, dne 15. t. m., ob 8. uri zjutraj v tukajšnji mestni župni cerkvi.

V CELJU, 11. novembra 1902.

Elisabeta Kupljen Mirko, Slava in Bora soproga otroci.

Dr. Vit Červinka

distriktni in sodni zdravnik

in v Braslovčah

bihi delopisni sekundarni zdravnik bolnišnice v Pragi, Imenata in Dunaju, ordinuje v Braslovčah št. 14

vsak dan od 8.—10. ure dop., v katerem času se zavzira z njim konzultacije posvili.

S. F. SCHALK v Sevnici

proda po najnižji ceni

500 hektolitrov dobrega vina,

7000 kilogramov lamskih orehov,

3000 kilogramov letošnjih orehov.

Vabilo

občni zbor

„Okrajne posejilnice v Radečah“

registrovane zadruge z neomejeno zvezo

ki se bude vrtil

dne 23. novembra 1902 ob 3. uri popoldan v dvorani „Nar. doma“.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo računskih preglednikov.
3. Odločitev letnega računa za l. 1902.
4. Volitev načelnika.
5. Volitev računskih preglednikov.
6. Prenehanje pravi.
7. Skladnost.

NAČELSTVO

Gromba! V slučaju, da bi občni zbor ob 3. uri ne bi sklopljen, se bude pol ure pozneje vrtil drugi občni zbor, pri katerem se bude sklopiti na glade na kverdo udeležencev zbor. (483)

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi

Celje, Graška cesta šte. 4, Celje.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podoba, tipe za okna itd. se dobijo in na drohno.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privratnih stavbah, katere se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okrasni in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečelove.

Slavna javne zavode in privratnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijenskih pijačalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljste železa in jekla, pločevine, žice, kakor žice za ograje, železne, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel. strojev, vsakovrstnih pones, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebčev, vijakov in zakov, hiše in kuhinjske posode tehnične, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbijskih potrebščin ter vsake družnega blaga za stavbo, hiše, vrta itd.

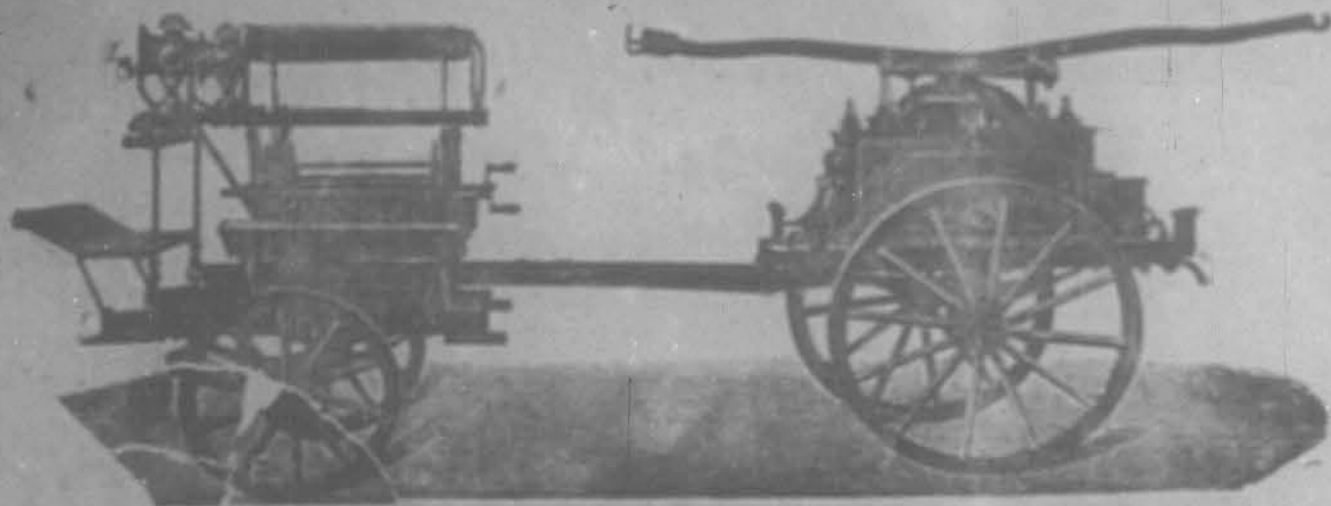
Traverze, cement, strojna lepilna, traja za obličenje stropov (stropje), lončene cevi, samokolnice, opre za stroje, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomafava šindra, najboljša umetno gnojilo.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih krišev.

Postrežba točna

Cene nizke.

(456) 50-5

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

C. kr. priv. tovarna strojev, brigalnica, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tiskalnica cavi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smihov-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 8

priloga slavni gasilni stroj, običajni in zasvojen, brigalnica vsake vrste, a posebno proti zmrzlini in v priručju, da liste na obo strani vodo vlečejo in mečejo, parne brigalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — namča v teku treh dni — ter ne potrebujejo upravljalnega strojevođe; dalje vse druge gasilne orodje, želade, paze, sekirice itd. kmetijske orodje in Pernospers-brigalnice. — Roba solidna, elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Za trgovskega učenca

se sprejme zdrav in krepek deček iz dobre hiše, najmanj 14 in pol leta star, z dobrimi spričevali pri FRANC KARTINU, Sent Jurij ob juž. žel. (471) 2-2

Oddaja šolske stavbe.

Razširjena stavba, namreč nadzidanje enega nadstropja na sedanje šolsko poslopje v Smartnem v Rožni dolini odda se potom ustmene zniževalne dražbe, koja se bude v nedeljo, dne 23. novembra 1902, ob 3. uri popoldne vršila v Smartnem v Rožni dolini.

Stavba se bo oddala le enemu glavnemu podjetniku.

Izključna cena je 19.253 K 24 v.

Stavbni načrti, stavbno dovoljenje, stroškovnjak in stavbni pogoji so pri krajnem šolskem svetu v Smartnem v Rožni dolini in pri okr. šolskem svetu (okr. glavarstvo) v Celju v upogled razpoloženi.

Veak dražbenik mora pred pričetkom dražbe 1925 K varščine položiti.

Krajni šolski svet v Smartnem v Rožni dolini dne 25. septembra 1902

(472) 2-2 Načelnik: Jakob Podjavoršek.

Radi preselitve

proda se takoj lepo posestvo, obstoječe iz dveh zidanih hiš, kovačnice na štiri kuršča, a samo kovca (Hammer) takarnico (Drehbank), in vsem orodjem; dalje mlin na tri tečaje s dvema paroma belih in enim parom zmesnih kamenov — in mlopami ter čistilnim strojem (trijer) z vsenjačo (Aufzug). Poleg mlina je tudi soba in kuhinja. Pri posestvu je okoli štiri orale zemljišča, obstoječega iz njiv, sadnosnikov in vinograda z vinčarjjo. Vse v najboljšem stanu in se proda pod prav ugodnimi pogoji.

Kupi naj se blagovolijo ogledati pri JANEZU DEONČU v St. Jurju ob Taboru v Savinjski dolini. (457) 3-3

Ia Pristen kranjski laneno-oljni firnež.

Ia čisto kranjsko laneno olje,

Ia sladko jedilno laneno olje

priloga ADOLF HAUPTMANN, prva kranjska tovarna oljnatih barv, Ormož, lak in (355) kupa v LJUBLJANI 10-5

Mešane lase

kupuje vsako množino po najvišji ceni JOS. ERRATH v Mokronogu na Dolenjskem. (457) 10-5

Dá se v najem ali prodá

lepa, zidana, z opeko krita hiša s štirimi sobami, kuhinjo, čumato, dve bokani kleti, okoli hiše lep sadni, brajčni in sočivni vrt. Hiša stoji v lepi vasi, tik okrajne ceste, v kateri je tudi po družna cerkev, v bližini koledvora. V tej hiši je bila poprej stara, dobro obiskovana gostilna, ter je tudi popolnoma pripravna za vsako trgovino.

Ponudba naj se pošlje na upravnistvo „Domovine“ pod šifro „J. G. K.“ (463) 3-3

JOS. PLAVČAK

Spodnja Hudinja pri Celju.

(473) 2-2 priporočá svojo na novo urejeno

kovačnico

za izdelovanje pljugov, kolesljev, landavrejev in drugih vozov. Sprejemajo se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila.

Naprodaj so:

× dva konja × štiri in pet leta stara, 16 pesti visoka, dalje

● dva lahka konja ● deset in dvanajset let stara, 15 pesti visoka in ena

● breja kobila ● šest let stara, 16 pesti visoka z osm mesecem staro

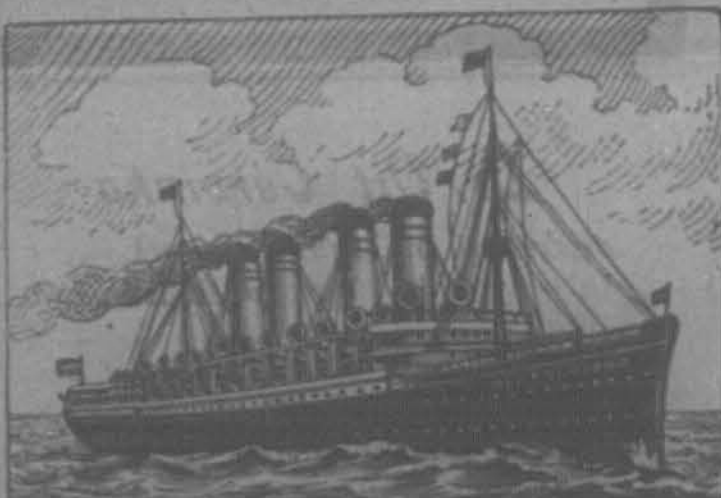
(456) šrebico. Prodám tudi 3-3

× brejo kravo × z mlekom. — Vpraša se naj pri

SIMON KUKEC-u v Žalcu.

Katera poštna pomož. ? Kuradnica želi menjati ?

S kom, pove upravnistvo „DOMOVINE“ (468) 3-2

Največje, najhitrejše

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 40 le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trganje

v rokah in nogah preneha pri vsakomur v teku treh dni, kdor rabi Antirheumatin-masilo. Cena steklenici s točnim navodilom in poštino, ako se denar naprej pošlje gl. 1.20.

Vse žilodčne bolezni, težko prebavo, slasti pri pomanjkanju teka,

riganju in drugih žilodčnih slabostih, pri krču in prenapetem žilodcu, zaaljenju, navalu krvi v glavo odpravlja

življenski balzam

„SALVATOR“

Čisti kri ter je brezpogojno najboljšo domačo sredstvo za vsesorgo odstranjevanje in zmanjšanje bolesti.

Pomada iz lilij

za lase in roke. Bolno se pogo, kakor tudi žvi in vse različne lagineje s njeno uporabo. Cena lončka s priloženim milom s poštino, ako se denar naprej pošlje, 1 gl. 20 kr.

Cena ovaži 12 fl. 5 K, 24 fl. 9 K, brez poštine, ako se denar pošlje naprej

FRANZ RIEDL

„SALVATOR“-lekar in

Varišča (Hrvat-)

SK.)

Kašelj

lagine po uporabi trpotčevega moka in francoskega čaja. Cena skupa s poštino, ako se denar naprej pošlje 1 gl. 40 kr. Ako je kašelj zastarel, se jstrebna dalje zdraviti

Epilacija.

Mast proti moli in vaskovratnim ranam. Z njeno rabo lagine vtrideš v 24 urah, ako s nadaljnjno uporabo lagine osušila. Kana se brez veljke z rabi to masti. Cena lončka s navodilom in poštino, ako se denar naprej pošlje, 40 kr.